

Ministarstvo
finansija

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića br. 2
81000 Podgorica Crna Gora
www.mif.gov.me

Br: 03-02-05-040/23-9299/2

Podgorica, 30.01.2024. godine

Za: MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE, Rimski trg br. 46, Podgorica

gospodinu, Vladimiru Jokoviću, ministru

Predmet: Mišljenje na Predlog uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III program)

Veza: Vaš akt br. 05-308/23-21766/6 od 21.12.2023. godine

Poštovani gospodine Jokoviću,

Povodom *Predloga uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III program)*, Ministarstvo finansija daje sledeće:

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izveštaj o analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U dostavljenom tekstu Izveštaja o analizi uticaja propisa obrazlaže se da se predloženim aktom uređuje realizacija i postupak korišćenja sredstava finansijske podrške, za sprovođenje mjera ruralnog razvoja iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA) za "Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava" (Mjera 1) i "Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i proizvoda ribarstva" (Mjera 3) i "Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja" (Mjera 7), podmjera 7.1 "Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma", podmjera 7.2 "Podrška investicijama za preradu na gazdinstvu" i podmjera 7.3 "Podrška investicijama za unapređenje zanata u skladu sa Programom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a III 2014-2020.

Nadalje, u dijelu procjene fiskalnog uticaja navodi se da je za realizaciju IPARD III programa za šestogodišnji period implementacije opredijeljeno 18.975.947,00€ iz nacionalnih sredstava (25%) iz doprinosa EU 63.000.000,00€ (75%), dok za implementaciju Predloga uredbe nije potrebno obezbjeđivanje dodatnih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

Imajući u vidu da Predlog uredbe ne proizvodi fiskalni uticaj Ministarstvo finansija sa aspekta državnog budžeta nema primjedbi na *Predlog uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III program)*.

Nakon detaljne analize Direktorata za upravljanje strukturama pretpristupne podrške EU Predloga uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije IPARD III utvrđeno je sljedeće:

Pojam poljoprivrednik početnik, koji je predložen za uvođenje tačkom 5 člana 2 Predloga uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz Instrumenta pretpristupne pomoći

Evropske unije IPARD III, nije definisan Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju, u kom se navodi da je nosilac poljoprivrednog gazdinstva privredno društvo, drugo pravno lice, preduzetnik ili poljoprivrednik, koji je upisan u Registar poljoprivrednih gazdinstava.

Stav 5 člana 3 Predloga uredbe propisuje sljedeće - Izuzetno od stava 1 ovog člana podršku mogu ostvariti poljoprivrednici početnici, koji ispunjavaju uslove iz člana 14 stav 1 ove uredbe i koji moraju biti upisani u Registar poljoprivrednih gazdinstava najkasnije do dana konačne isplate čime se poljoprivrednici početnici stavljaju u nejednak / povlašćen položaj u odnosu na poljoprivredna gazdinstva registrovana najkasnije do dana objave javnog poziva u skladu sa Zakonom o poljoprivredi i ruralnom razvoju, proizvođačke organizacije priznate u skladu sa Zakonom o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda, kooperative koje su registrovane za djelatnost proizvodnje i/ili prerade poljoprivrednih proizvoda u Centralnom registru privrednih subjekata, koje ispunjavaju uslove propisane zakonom o kooperativama i ovom uredbom (u daljem tekstu: korisnici podrške).

Predlogom ove uredbe nijesu propisani adekvatni mehanizmi zaštite u slučaju neuspješne implementacije ugovora od strane kategorije poljoprivrednika početnika, te je ovaj mehanizam neophodno dodatno razraditi u predloženom pravnom aktu.

S poštovanjem,

Kontakt osobe:

mr Ivana Radojičić, Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika, ivana.radojicic@mif.gov.me;
Dragana Nedić, Direktorat za državni budžet, dragana.nedic@mif.gov.me.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
NAZIV PROPISA	Prijedlog Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III program)

1. Definisane probleme

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
  - Koji su uzroci problema?
  - Koje su posljedice problema?
  - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
  - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?
- Predloženim aktom uređuje se realizacija i postupak korišćenja sredstava finansijske podrške, za sprovođenje mjera ruralnog razvoja iz Instrumenta za pretpristupnu pomoć Evropske unije (IPA) za "Investicije u fizički kapital poljoprivrednih gazdinstava" (u daljem tekstu: Mjera 1) i "Investicije u fizički kapital za preradu i marketing poljoprivrednih i proizvoda ribarstva" (u daljem tekstu: Mjera 3) i "Diverzifikacija gazdinstava i razvoj poslovanja" (u daljem tekstu: Mjera 7), podmjera 7.1 "Podrška investicijama za razvoj ruralnog turizma", podmjera 7.2 "Podrška investicijama za preradu na gazdinstvu" i podmjera 7.3 "Podrška investicijama za unapređenje zanata u skladu sa Programom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja Crne Gore u okviru IPARD-a III 2014-2020.
  - Usvajanjem IPARD III programa, stvorili su se preduslovi za povlačenje pretpristupne pomoći Evropske unije. Kako bi se nesmetano implementirao pomenuti program, neophodno je donijeti pravni akt koji će urediti ovu oblast. Pravni osnov za donošenje Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta predpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III program 2021-2027), sadržan je u članu 26 stav 3 Zakona o poljoprivredi i ruralnom razvoju ("Službeni list CG", br. 56/09, 34/14, 1/15 i 30/17), kojim je propisano da Vlada Crne Gore uređuje realizaciju i postupak korišćenja sredstava pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD).
  - Posljedice problema vezuju se za nemogućnost korišćenja pretpristupnih fondova Evropske unije koji su namijenjeni ruralnom razvoju, što rezultira rizikom od gubljenja bespovratnih sredstava raspoloživih kroz IPARD III program, te smanjenje investicija u sektoru poljoprivrede.
  - Oštećenih strana nema, ali neusvajanjem ove Uredbe oštećeni mogu biti poljoprivredni proizvođači, odnosno fizička i pravna lica korisnici IPARD III programa.
  - Bez primjene propisa, bespovratna sredstva iz IPARD III programa ne bi bila iskorišćena u skladu sa planom potrošnje, te bi bila vraćena u budžet EU, uz neispunjavanje indikatora uspješnosti.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
  - Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.
- Ovom uredbom omogućava se realizacija IPARD III Programa čija je namjera da pripremi crnogorske poljoprivrednike za ulazak u EU, na način što će sredstva iz IPA III – oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja iskoristiti u što većoj mjeri, a što će za posledicu imati unapređenje kvaliteta proizvoda, povećanje obima proizvodnje, veću konkurentnost i dostizanje EU standarda bezbjednosti hrane u primarnom i prerađivačkom sektoru. Ovim Programom finansiraće se investicije u modernizaciju poljoprivrednih gazdinstava, unaprijeđenje postojećih i izgradnju novih prerađivačkih kapaciteta, unaprijeđenje ruralne infrastrukture i ruralni turizam.

Predloženom Uredbom korisniku sredstava podrške definiše se način korišćenja sredstava podrške iz IPARD III programa, definišu se prihvatljivi korisnici, sektori, investicije i troškovi, uslovi koje je potrebno da ispuni korisnik u cilju dobijanja bespovratnih sredstava, kao i procedura terenske i administrativne kontrole. Na ovaj način se korisniku stavlja na uvid i olakšava pregled uslova i procedura dostupnih sredstava za finansiranje investicija, i ujedno podstiče bolja potrošnja sredstava IPARD III programa.

- Navedeni ciljevi su u potpunosti usaglašeni sa Strategijom razvoja poljoprivrede i ruralnih područja 2022-2028. Takođe, Program je usaglašen sa ciljevima nove Zajedničke poljoprivredne politike EU. IPARD III program usvojen je 29. juna 2022. godine od strane Evropske komisije, a 28. jula 2022. godine od strane Vlade Crne Gore.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

- Ne postoje druge opcije s obzirom na opredjeljenje Crne Gore o pridruživanju EU. Akreditacijom operativne strukture za implementaciju programa, koja je bila jedan od preduslova za mogućnost korišćenja pretpristupnih sredstava EU za poljoprivredu i ruralni razvoj, definisana je procedura izmjene Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III program). Uredbom o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III program 2021-2027) pristupilo se kako bi se omogućilo nesmetano sprovođenje IPARD III programa, što će doprinijeti boljem trošenju bespovratnih sredstava koji su namjenjeni Crnoj Gori.
- Razlozi donošenja Uredbe sadržani su u činjenici da su sredstva za sprovođenje IPARD III programa već opredijeljena, a da je njihovo korišćenje vezano rokom i u slučaju njihovog nekorišćenja u ostavljenom roku gubi se mogućnost pune realizacije opredijeljenih sredstava, odnosno neutrošena sredstva moraće se vratiti u budžet Evropske unije. Sa druge strane sva implementaciona tijela su akreditovana od strane Evropske unije zbog čega su se stekli svi neophodni uslovi za dalje sprovođenje ovog Programa. Prema tome od ključnog značaja za nesmetano sprovođenje predmetnog programa je da ova Uredba stupi na snagu danom objavljivanja u Službenom listu, kako bi u roku za realizaciju programa sva raspoloživa sredstva bila iskorišćena.
- U slučaju statusa quo poljoprivredni proizvođači neće biti u situaciji da koriste dostupna pretpristupna sredstva EU za poljoprivredu i ruralni razvoj, što bi rezultiralo smanjenjem investicionog potencijala u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja, a država Crna Gora bi bila u riziku da izgubi bespovratna sredstva iz IPARD III programa.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektno.**
  - **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
  - **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
  - **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
  - **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**
- Pozitivan uticaj će se odraziti na poljoprivredne proizvođače, postojeće i buduće korisnike IPARD III programa, obzirom da će u skladu sa pravilima propisanim ovom uredbom obezbijediti

sredstva za finansiranje investicija u cilju unaprjeđenja poljoprivredne proizvodnje i ruralnog razvoja.

- Nema troškova za građane i privredu, na osnovu primjene predmetne Uredbe.
- Nema troškova - vidjeti prethodni odgovor.
- Da, propisom se doprinosi stvaranju uslova za povlačenje sredstava pretpristupne podrške Evropske unije, te stoga, i na kreiranje novih privrednih subjekata koji će se na taj način odlučiti za investicije u sektor poljoprivrede.
- Propis neće dovesti do administrativnih opterećenja i biznis barijera. Postojeći administrativni kapaciteti adekvatni za sprovođenje uslova definisanih propisom.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/prijedlog propisa?**
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Za realizaciju IPARD III programa opredijeljeno je 18.975.947 eura nacionalnih sredstava. Za implementaciju Prijedloga Uredbe o realizaciji i postupku korišćenja sredstava iz instrumenta pretpristupne pomoći Evropske unije (IPARD III program) nije potrebno obezbjeđivanje dodatnih sredstava iz Budžeta Crne Gore.
- Prijedlog Uredbe ne proizvodi fiskalni uticaj.
- Implementacijom propisa ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- Prijedlog uredbe ne proizvodi fiskalni uticaj.
- Usvajanjem ovog propisa stiču se uslovi za potpunu i nesmetanu implementaciju IPARD III programa, te nije neophodno donošenje dodatnih podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze.
- Prijedlog uredbe ne proizvodi fiskalni uticaj.
- Prijedlog uredbe ne proizvodi fiskalni uticaj .
- Prijedlog uredbe ne proizvodi fiskalni uticaj .
- Nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija na inicijativu donošenja uredbe.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.**
  - **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
  - **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su prijedlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.**
- Nije korišćena eksterna ekspertska podrška. Prijedlog uredbe je pripremljen u saradnji Direktorata za ruralni razvoj (IPARD upravljačko tijelo) i Direktorta za plaćanje (IPARD agencije).

- Prilikom donošenja prijedloga uredbe izvršene su interne konsultacije, dok konsultacije šire javnosti nije izvršene.
- Prilikom konsultacija došlo je formiranja pravnog okvira za implementaciju IPARD III programa.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Nema potencijalnih prepreka za implementaciju propisa.
- Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede je zaduženo za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa. Cjelokupna IPARD upravljačka struktura je zadužena za praćenje implementacije IPARD programa i eventualne promjene prilikom implementacije, a sve u cilju blagovremenog povlačenja EU fondova i unapređenja crnogorske poljoprivrede.
- Indikatori kojima se prate ispunjenje ciljeva su predviđeni IPARD III programom za svaku mjeru ponaosob. Glavni indikatori se odnose na broj podnijetih zahtjeva, broj uspješno realizovanih investicija, vrijednost realizovanih investicija, vrijednost podrške, broj projekata koji su modernizovali proizvodnju, broj projekata koji su dostigli EU standarde u proizvodnji i drugi.
- Za monitoring i evaluaciju je zadužena Direkcija za monitoring, evaluaciju IPARD-a, koordinaciju i odnose sa javnošću (PR) ruralnog razvoja i Monitoring komitet IPARD III programa.

Datum i mjesto:

Podgorica, 21.12.2023. godine

Starješina

Vladimir Joković